

Høringsuttalelse til NOU 2020:14

Lov om barn og foreldre(barnelova)

Kommentarer:

Loven må bygge på kunnskap om naturvitenskap, tradisjon og FNs menneskerettserklæring, slik de er nedfelt i grunnloven og for Norge bindende traktater om menneskerettighetene. Dertil nye utviklingstrekk i samfunnet. Den må være allmenngyldig. Loven må ikke fremme særinteresser på bekostning av helheten. Loven er et meget viktig forebyggende tiltak for barn.

Til del 1 Innleiande føresegner merker jeg meg at kapittel 1 er nokså i overensstemmelse med grunnlovens §104.

Kapittel 6 Foreldreansvaret

§6-4 Omsorgsplikta som følgjer med foreldreansvaret

I tillegg til det som er foreslått, foreslår jeg at det inntas:

Herunder foreldrefremmedgjøring som er en prosess som karakteriseres som en kompleks form for familievold, omsorgsvikt og følelsesmessig missbruk. Hat er også ofte involvert.

Samvæershindring, samværsrestriksjoner og negativ sosial kontroll kan være tegn på foreldrefremmedgjøring, og som kan medføre til senere psykiske plager og abnorm adferd hos barnet. Dette er ofte sentrale spørsmål som må beskrives og vurderes nøye. Det ødelegger relasjonen mellom barnet og samværsforelderen og er åpenbart ikke til barnets beste.

Del IV Handsaming av foreldretvistar m.m.

Ved mekling mellom partene vil feilaktige påstander og løgner lettere kunne avsløres. Sannheten kan ubevist eller bevist smeltes sammen med løgn til erstatning for sannheten (fake-news). Retten/megleren må påse at de ikke blir manipulert og «ført bak lyset». I dagens samfunn er krenkelser og hypersensibilitet et problem. Små mistak og forseelser kan blåses opp til å være så betydningsfulle at den andre parts evne til å være sammen med barnet blir fordømt. Det er en uriktig interferens mellom del til hel, fanget i totalitetens logikk. Det er en skadelig moralisering som blir overstrekt til alle livsområder. Det erfarte jeg ofte som medlem av barnevernsnemda.

Løsning av foreldretvister er ofte en vanskelig og langvarig prosess hvor helsevesenet ofte er eller må

involveres. Det kan være fare for barnets helse, og foreldrenes helse kan også ha betydning for en god løsning.

Som lege i over 50 år har jeg erfart at man skal være forsiktig med konkrete råd i foreldrekonflikter, men via samtaler, råd og veiledning skal partene anspores til selv å finne løsninger. Domstolene må i slike konflikter se sine begrensninger (noe vi leger ofte er tvunget til)

Silingsinstituttet har allerede redusert antall saker avgjort med dom, og det tror jeg er riktig vei å gå.

I stedet for må man bruke utvidet obligatorisk mekling, og integrere den i rettsapparatet. I foreldrekonflikter må partene først erkjenne at konflikten har to sider, og at de må være villig til kompromiss og korreksjon. De som skal mekle eller dømme i foreldretvister må være oppmerksom på ubeviste holdninger (implisitt bias) som kan føre til feilvurderinger. Historien viser oss at det er mulig å nærme seg en løsning og finne kompromisser som fører til framskritt takket være toleranse. Vi må si ja til toleranse, men også ja til intoleranse, nemlig der hvor frihet og toleranse er truet. Eksempelvis der hvor andres mening møtes med en fiendtlig og aggressiv holdning. Loven er lik for alle, men situasjonene og de

involverte er ikke like. Derfor må hver sak bedømmes og håndteres konkret.

Det handler om helbredelse av en familie og ikke om en straffeprosess. Tilgivelse gjelder i konkrete situasjoner, men tillit må bygges opp over tid.» Familierelasjonene» skal fortsette og er uoppsigelige, og derfor er det viktig at partene også etter rettsaken kan tolerere hverandre. Partene må føle at løsningen bygger på kunnskap og ansvarlig frihet og at den ikke er kynisk. Staten skal ikke bestemme for oss hvordan vi blir lykkelige, men bare det som er nødvendig for samliv i frihet og rettferdighet. Løsninger må være forholdsmessige og ikke ha for mye formynderi og byråkrati.

Partene må arbeide seg fram til en løsning, eventuelt midlertidig løsning som begge kan akseptere og bygge videre på. Det kan skje i fylkesnemndene ved hjelp av tillitspersoner utpekt av partene, forsterket med advokater og sakkunnige (leger, psykologer, sosionomer etc.) etter behov. Meklingen må være obligatorisk og foregå i flere seanser fordi alle tilnærminger og kompromiss krever ettertanke og modning hos partene. Det kan kreve en lengere prosess med flere meklingstimer. Fylkesnemndlederne må utnevnes til

tingrettsdommere slik særdomstolsutvalget har foreslått fordi de da kan treffe delavgjørelser som kan få forsoningsprosessen til å fortsette..Avtaler/avgjørelser i fylkenemdene/tingrettene skal ikke kunne ankes. I overenstemmelse med dette er det i lovforslaget kapittel 11 foreslått at §11-12 og §11-13 ikke skal kunne ankes Høyere rettsinstanser vil ikke ha mere kompetens til en tilfredstillende rettferdig avgjørelse som kan godtas av partene.Tvertimot vil de lett kunne ta avgjørelser som skader både barnet og en av foreldrene,fordi de bare er kortvarig involvert i prosessen og lett mister helheten og oversikt over kollateralskadene avgjørelsen kan medføre.Loven må derfor utformes slik at den fremmer mulighetene til at partene finner fram til en omforent løsning som eventuelt kan revideres, testes ut.Det er mye mer vesentlig enn om meklingsinstituttet får myndighet til å fatte beslutninger når foreldrene ikke blir enige.Høye idealer om grunnprinsippet for meklingsordningen må ikke være til hinder for en fornuftig praktisk ordning. Å forespeile at foreldretvisten kan ankes til høyesterett er å føre folk bak lyset(«kaste blå i øynene på folk)

Kapittel 8 Samvær

§ 8-3 Omfanget av samværet med barnet

Kontakten må være så hyppig at samværsforeldren kan følge med i barnets utvikling, og samtidig ikke være for lenge slik at samvæershindring lett oppstår.

Vanligvis anbefales samvær 1 gang pr.mnd på 3 timer dersom ikke annet bestemmes.

§8-4 Vilkår for samvær.

Tilsyn under samvær kan være nødvendig ved rusproblemer og stor fare for fysisk vold. Tilsyn er et restriktivt tiltak ved samvær som også kan være skadelig, og derfor må det tidsbegrenses og begrunnes særskilt.

Det minst inngripende tiltak skal foretrekkes, og det er privat tilsyn.

§8-5 Samvær med støttende eller tryggjande tilsyn

Tryggjande tilsyn skal nyttast når det er naudsynt for å tryggje den fysiske og psykiske helsa til barnet. Overdreven angst og krav om beskyttelse må gjennomskues. Tilsyn er nedverdiggende, frihetsberøvende og skadekig for selvtilliten/selvaktelsen til samværsforelderen, og gir en følelse av å ikke bli godkjend, og setter hele hans eller hennes verdighet på spill. Barnet kan også få skamfølelse for at det må være slik.

Begrepet støttende tilsyn må utgå fordi støtte og rettleiing under samvær kan oppfattes som mobbing.

§8-6 Ansvar for gjennomføring av samvær

Bostedsforelder har ansvaret for at samværsretten blir oppfylt. Samværsforelder må få beskjed i rimelig tid om noko kjem i vegen for det avtalte samvær.

Kapittel 11

§11-14 Barnesakkunnig kommisjon

Kommisjonen må samarbeide tverrprofesjonelt Selv om det er blitt ganske vanlig å være lege, og mange andre helseyrker har kommet til, står likevel legen tilslutt med det medisinske ansvaret. Sakkunnigarbeide i barnesaker utføres ofte av psykologer, og nåværende barnesakkunnigkommisjon domineres av psykologer. Dette er uheldig siden det er legen som har det helhetlige medisinske ansvar. Allmennpraktikere og fastleger, barneleger, barnepsykiatere og psykiatere må innvolveres mere i barnesakkunnig arbeide.

Lovforslaget er for detaljert og komplisert og vitner om reguleringsgalskap skrevet av jurister.

Folkevalgte lovgivere er for lite representert i utvalget, og dermed får partiene på stortinget for lite

eierskapsforhold til lovforslaget, og partienes grunnholdninger blir for lite fokusert.

Hilsen Alf Kristoffersen, lege

Spesialist i allmenntillegmedisin og i fødselshjelp og kvinnesykdommer.

Medlem av den norske legeförening.

PS: Legeföreningen vil gi høringsuttalelse om barnevernloven, men har desverre ikke prioritert å gi uttalelse om barneloven.

.